

SPOLOK PRIATEĽOV TURZOVKY INFORMUJE

Ročník XIV.

č. 12 (165)

Pripravil Ivan GAJDIČIAR st.

Dnes opäť voľne nadväzujeme na sériu portrétov, osudov a životných príbehov niektorých Turzovčanov, ktorá je pokračovaním cyklu Z RODINNÝCH ARCHÍVOV. Spracovávame ich za účasti a pomoci ich rodín, potomkov, či spomienok súčasníkov. Každý z nich je niečím zaujímavý a má značnú vypovedaciu hodnotu. Svedčí o tom, čím žila miestna spoločnosť Turzovčanov v jednotlivých obdobiach. Vo svojom čase tvorili časť histórie Turzovky, ktorú sa čitateľom snažíme priblížiť aj v tejto netradičnej podobe.

Všetkým členom, sympatizantom, sponzorom a čitateľom ďakujeme za pomoc a spoluprácu v roku 2012. Želáme šťastné, veselé a pokojné Vianoce a úspešné vykročenie do roku 2013.

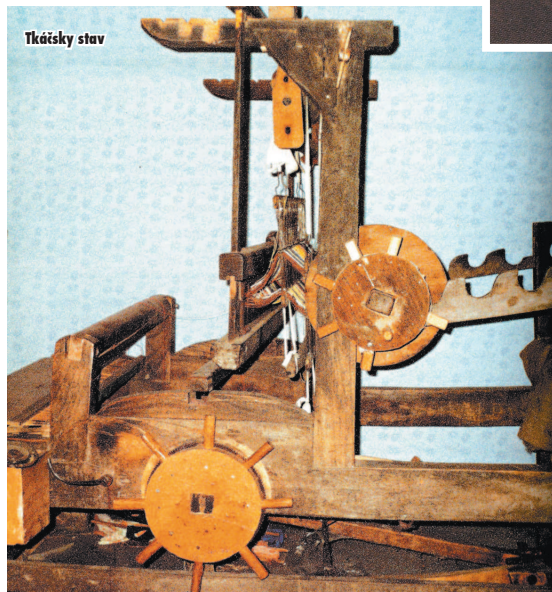

JOZEF BARČÁK (Karolík)

kamenomurár a tkáč

Narodil sa v Turzovke 19.11.1906. Na prvý pohľad sa môže zdať, že vykonával remeslá, čo spolu nesúvisia. Ich prepojenie však priniesla potreba celoročného peňažného príjmu, z ktorého bolo možné živiť početnú rodinu. Okrem zimy, keď sa venoval práci na tkáčskom stave, robil predovšetkým kamenné základy pod rôzne stavby. Boli to obytné domy, hospodárske budovy, kamenné pivnice, murované studne a iné. Najviac práce však vykonával na rieke Predmieranka pri výstavbe kamených spádov, kamennej úprave jej brehov

a dlažieb z kameňa na dne jej toku. Na prítokoch Kysuce boli vybudované kamenné spády v rokoch 1939 – 1950. Na Predmieranke ich bolo 5, na Koriňanke 4 a ich úlohou bolo spomalit rýchlosť prítoku vody. Pretože sa trvalo neudržiavali, dnes vidíme na miestach, kde boli vybudované, iba hrby kameňa...

Tkáčsky stav

V zimnom období spolu s manželkou Vincenciou, rod. Marejkovou (1905 – 1985) pracoval na tkáčskom stave. Tkali plátno a zaoberali sa výrobou kobercov z nastrihaných pruhov starých látok. Na zvládnutie tejto technológie absolvoval špeciálny kurz v textilnej dielni. Ich dielňa bola v Turzovke – Predmieri, v pľaci „U Stolarika“ v dome, v ktorom aj bývali. Plátno z ich tkáčskeho stavu sa používalo na šitie posteľnej bielizne, na plachty, v ktorých sa nosilo seno, tráva a pod. Vybielené plátno poslužilo susedom na časti odevov – plátené nohavice, košeľe, blúzky, onuce... Koberce vyrábali z doneseného materiálu, a plátno tiež z donesených stákných nití, ktorých výrobu z lanu a konope mali miestni obyvatelia zaužívanú. Majster „Karolík“ zomrel 16.7.1958. Jeho manželka potom vykonávala tkáčske práce sama už ako vdova ešte niekoľko rokov. Tkáčsky stav (na fotografii) zostal v ich rodine a my veríme, že sa dostane do pripravovaného mestského múzea, kde bude uchovaný ako trvalá pamiatka pre poučenie i potešenie budúcich generácií.

PRIPOMÍNAME SI

V pondelok 10. decembra to budú nedožití 85. narodeniny turzovskej rodáčky, opernej speváčky **VIEROSLAVY PLECITEJ** (publikujeme o nej v monografii TURZOVKA 1598 – 1998 na str. 453).

V utorok 18. decembra oslávi v Bratislave okrúhle 70. narodeniny náš rodák **Ing. JOZEF KRIŠTIÁK, CSc.**, jadrový fyzik a pedagóg (publikujeme o ňom v monografii TURZOVKA 1598 – 1998 na str. 450).

V sobotu 22. decembra uplynú 5 rokov od času, čo v USA zomrel čestný občan Turzovky, bývalý generálny sekretár Svetového kongresu Slovákov, neskôr honorárny konzul SR v USA, turzovský rodák **JUDr. RUDOLF E. ZIGMUND** (publikujeme o ňom v monografii TURZOVKA 1895 – 1998 na str. 459 a v monografii TURZOVKA krížom – krážom na str. 367).

V tomto roku uplynulo aj 50 rokov od času, čo v Turzovke zomrel známy rodinný lekár **MUDr. ADOLF STANEČEK** (publikujeme o ňom v monografii TURZOVKA krížom – krážom na str. 376 – 377).

Na tento rok pripadlo aj 165. výročie narodenia a tiež 85. výročie úmrtia niekdajšieho známeho turzovského učiteľa a organistu **ALEXANDRA PRITZA** (publikujeme o ňom v monografii TURZOVKA 1598 – 1998 na str. 453 a v monografii TURZOVKA krížom – krážom na str. 271 – 272).

Aktuálne informácie o činnosti nášho Spolku nájdete na webových stránkach:

www.spolkpriatelovturzovky.sk

KALENDÁRIUM 2013

VÝROČIA VÝZNAMNÝCH OSOBNOSTÍ TURZOVKY

6.1.	Jozef Beleš, býv. čl. reprezentant v boxe	80. narodeniny
17.1.	Jozef B. Klemens, maliar, sochár, stavitel	130. výr. úmrtia
28.1.	Ing. Vladimír Kováčik, DrSc, vedec	75. narodeniny
15.2.	Jozef Hnitka, novinár, spisovateľ	100. výr. narodenia
27.3.	Ján Haranta, kňaz, básnik, prekladateľ	30. výr. úmrtia
27.3.	Mgr. Štefan Šimák, novinár, vydavateľ	65. narodeniny
29.3.	Štefan Gorilovič, kňaz	150. výr. narodenia
21.4.	Tomáš Uhorčík, zbrojnicky kapitán	300. výr. úmrtia
28.5.	Jozef Bielek, kňaz, publicista	115. výr. úmrtia
22.6.	Paul Okuliar, podnikateľ, mecén	65. narodeniny
11.7.	MUDr. František Ring, lekár	120. výr. narodenia
13.7.	Ján A. Kocúr, krajaný pracovník	65. výr. úmrtia
6.9.	Mária Grimeková, herečka	30. výr. úmrtia
18.9.	Helena Záhradníková, speváčka	65. narodeniny
12.10.	Ludovít Cyril Janota, publicista	125. výr. narodenia
24.10.	Anna Marejková – Krausová, olympionička	80. narodeniny
2.11.	Ivan Mojík, básnik	85. výr. narod. (nedož.)
3.11.	Gustáv Švábič – Macvejda, ak. sochár	70. narodeniny
20.12.	Jozef Barčák, ľudový rezbár	100. výr. narodenia

VÝROČIA A JUBILEÁ ČLENOV SPOLKU

Január	Rudolf Židek, Ing. Marián Rizman, Bc. Ján Chromík, Vilma Plechová, Ing. Soňa Chrančová
Február	Michal Žiačik, Mgr. Vladimír Gajdičiar, MUDr. Pavol Vyšinský
Marec	Ján Komornický
Apríl	Zdenka Strižová, Ladislav Stolarík, Ľuboš Stríž
Máj	Mária Bojdová, Ing. Jozef Chromík,
Jún	Bc. Mária Velická, Olga Gajdičiarová, Milan Pavlík
Júl	Peter Malicher
August	PhDr. Milan Gacík, Štefan Papučík, Pavol Vaják
September	Ing. Veronika Štefáková, Ing. Ján Dlhopolček, Ing. František Dlhopolček, Ph.D.
Október	Gabriela Chovančová, Jozef Korený, Mgr. Terézia Šupolová, Mgr. Adam Janešík
November	-
December	Ing. Vladimír Dlhopolček, Mgr. Peter Bojda, Jozefa Gajdičiarová, Ladislav Fulier, MUDr. Ludovít Šutarík, CSc.

BLAHOŽELÁME

V decembri 2012 oslávia okrúhle a polokrúhle narodeniny členovia nášho Spolku

ŠTEFÁNIA ŠIMÁNKOVÁ
Turnov, ČR

Ing. MIROSLAV SUHRADA
Turzovka

Želáme im všetko najlepšie, najmä pevné zdravie a v ďalších rokoch života veľa šťastia, úspechov a rodinnej pohody.

Stav zbierky budúceho mestského múzea

Občianske združenie TERRA KISUCENSIS a SPOLOK PRIATEĽOV TURZOVKY začali dňom 1. júla 2012 s prvou etapou zberu a triedenia predmetov a možných exponátov – darov od miestnych občanov. V jej rámci zhromažďujeme **listinné dokumenty osobného a rodinného charakteru, fotografie a pohľadnice, knihy a literatúru, predmety z textilu a ostatné drobné predmety a pamiatky**. O výsledku zberu sme sľúbili verejnosť priebiežne informovať a teraz tak robíme opäť:

Medzi darcov sa významným spôsobom zapísal člen Spolku, pán **JOZEF KORENÝ z Trenčína**. Budúcemu múzeu daroval **sériu historických a súčasných pohľadníc Turzovky, sériu historických a súčasných pohľadníc niektorých kysuckých obcí a vlniak po jeho**

matke, ktorý **desiatky rokov opatroval ako rodinnú pamiatku**.

Očakávame že jeho príklad budú v najbližších dňoch nasledovať aj ďalší Turzovčania...

Občania, rozhodnutí predmety obdobného charakteru darovať budúcemu múzeu, môžu ich priniesť do **Kancelárie SPT (Konzervareň), Klientskeho centra (Podateľňa MsÚ), MIC, alebo Mestskej knižnice (Dom kultúry RJ)**, kde spolu s nimi zanechajú svoje **kontaktné údaje a adresu**. Po 14 dňoch budú môcť na tom istom mieste podpísať pripravený preberací protokol a darovaciu zmluvu, prípadne prevziať si naspäť neupotrebitelné predmety. **Mená všetkých darcov a obsah ich daru na tomto mieste uverejňujeme s ich súhlasom.**